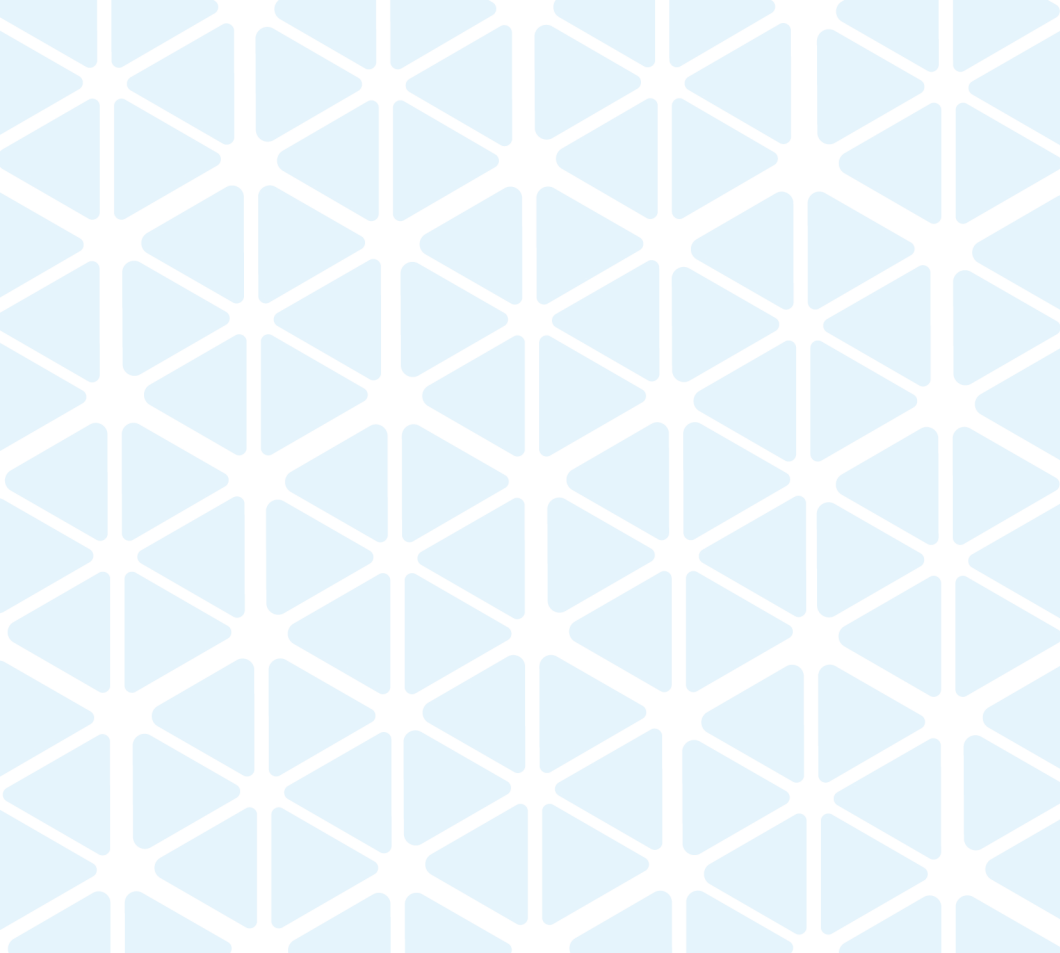

KWALITEITSMONITOR

Voor het Cultuurmenu aanbod in het primair onderwijs
juni 2021

Waarom de kwaliteitsmonitor?

Deze kwaliteitsmonitor is in gezamenlijkheid met aanbieders van Cultuureducatie Enschede tot stand gekomen. Met elkaar streven we ernaar om het gehele aanbod in het Cultuurmenu, ondanks de verschillen in disciplines en ervaringsvormen, op hetzelfde hoge kwaliteitsniveau te krijgen. We doen het voor jou, voor elkaar en voor de school.

Wat kan je verwachten in deze kwaliteitsmonitor?

Hoe gebruik je de kwaliteitsmonitor?	3
Checklist: de ontwikkeling van het aanbod	4
Checklist: de uitvoering van het aanbod	6
Uitleg over het creatief proces	7
Checklist: de vaardigheden van de uitvoerder	11
Werkwijze van het Cultuurmenu	14

Hoe gebruik je de kwaliteitsmonitor?

De criteria die op de volgende pagina's staan zijn ondergebracht in drie categorieën:

1. de ontwikkeling van het aanbod
2. de uitvoering van het aanbod
3. de vaardigheden van de uitvoerder

We willen je tools bieden om je aanbod aan te scherpen. Je kan deze monitor gebruiken om nieuw te aanbod ontwikkelen en je bestaande aanbod door te ontwikkelen.

Per criterium worden er steeds drie beschrijvingen weergegeven, waarbij de beschrijving met nul sterren als niet wenselijk wordt beschouwd en de beschrijving met twee sterren de meest wenselijke situatie is. Deze beschrijvingen kunnen soms overkomen als 'logisch' of 'een open deur', maar door ze toch volledig te verwoorden denken wij dat dit inzicht en handvatten geeft voor (door)ontwikkeling.

Het streven is dus dat jouw aanbod uiteindelijk zodanig is doorontwikkeld dat je per criterium zo vaak mogelijk twee sterren kunt aanvinken, wellicht kan dit niet altijd of heeft het nog tijd nodig. Uiteraard werkt dit het beste als je eerlijk durft te reflecteren op je eigen aanbod en open staat voor feedback.

De coördinator van het Cultuurmenu vormt samen met (externe) kunsteducatiemakers de 'Werkgroep Kwaliteit Cultuurmenu'. Zij kunnen je collegiale ondersteuning op maat bieden bij het ontwikkelen en checken van het aanbod op kwaliteit.

Onder sommige criteria staat een open veld voor vragen of toelichting. Dit kan dienen als reminder voor jezelf of als gespreksonderwerp tijdens een reflectiegesprek met een collega-educatiemaker of de coördinator van het Cultuurmenu.

1. De ontwikkeling van het aanbod

Klik [hier](#) voor het lesformat van Cultuureducatie Enschede.
Wil je een voorbeeld bekijken van een voorbereidende les?
Klik dan [hier](#).

Lesmateriaal		
☆☆	★☆☆	★★★
Geen voorbereiding in de vorm van een inleidende beschrijving. Geen voorbereidend materiaal van de activiteit in de klas.	Activiteit wordt vooraf <u>aangekondigd</u> , zodat de leerkracht globaal weet wat er gaat gebeuren. Er is geen voorbereidend materiaal.	De activiteit wordt ingeleid met <u>materiaal</u> ter oriëntatie. Waarmee leerlingen worden gestimuleerd en geactiveerd om na te denken over wat ze gaan doen. Hierdoor hebben ze een verwachting gevormd van de activiteit voordat deze begint.

Kun je een globale omschrijving geven van je voorbereidend lesmateriaal?

Hoe zou jij je voorbereidend lesmateriaal nog verder willen ontwikkelen?

Heb je meer informatie nodig over de kerndoelen?
Klik dan [hier](#) voor de kerndoelen van kunstzinnige oriëntatie.

Kerndoelen		
☆☆	★☆☆	★★★
De activiteit sluit niet aan bij kerndoelen of dit wordt niet duidelijk weergegeven.	Er wordt vermeld bij welk(e) kerndoel(en) de activiteit aansluit.	Er wordt vermeld en verwoord bij welk(e) kerndoel(en) het aanbod aansluit en op welke wijze.

1. De ontwikkeling van het aanbod

Meer weten over de belevingswereld/leefwereld van kinderen?
Klik dan [hier](#) voor meer informatie over betekenisvol leren.

Belevingswereld/leefwereld		
☆☆	★ ☆	★★
De context bevindt zich niet in de belevingswereld en/of leefwereld van de leerlingen.	De context heeft raakvlakken met de belevingswereld en/of leefwereld van de leerlingen.	De context bevindt zich zodanig in de belevingswereld en/of leefwereld van de leerlingen dat leerlingen intrinsiek geprikkeld kunnen raken.

Hoe zorg jij ervoor dat je activiteit past in de belevings- en of leefwereld van de leerlingen?

Verbeelding		
☆☆	★ ☆	★★
De activiteit doet geen aanspraak op de fantasie en het verbeeldingsvermogen.	De activiteit prikkelt de fantasie en het verbeeldingsvermogen.	De activiteit prikkelt de fantasie en het verbeeldingsvermogen, dit wordt actief gestimuleerd.

Hoe zorg jij voor het actief stimuleren van de fantasie en het verbeeldingsvermogen?

2. De uitvoering van het aanbod

Procesgericht werken		
☆ ☆	★ ☆	★ ★
Het aanbod is enkel productgericht dan wel vrije-expressie gericht.	Het aanbod is niet primair productgericht dan wel vrije-expressie gericht.	Het aanbod is procesgericht.

Wil je er iets over kwijt doe dat dan hier:

Reflecteren		
☆ ☆	★ ☆	★ ★
Er zijn geen momenten in het programma voor tussentijdse reflectie op fases, proces en het delen van (tussen) resultaten.	Er zijn momenten in het programma voor tussentijdse reflectie op fases, proces en het beperkt delen van (tussen) resultaten.	In het programma zijn bewust momenten ingebouwd voor doorlopende reflectie op fases, proces en het delen van (tussen) resultaten. Naast het resultaat wordt ook het proces besproken: Hoe was de inzet? Hoe heeft de leerling problemen opgelost? In welke zin heeft de leerling zich ontwikkelt?

Welke vragen stel jij de leerlingen om reflectie te stimuleren?

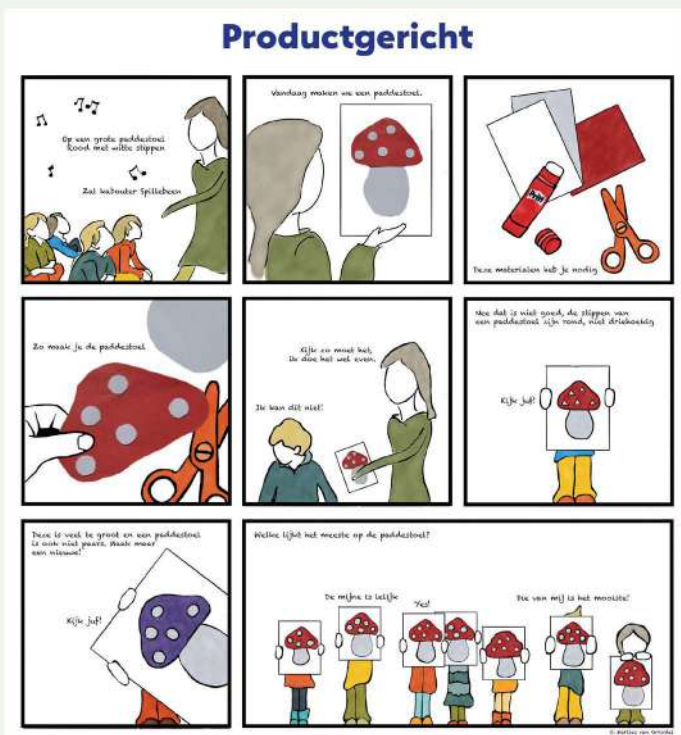

Het creatief proces

Bij het ontwikkelen van deze kwaliteitsmonitor is het creatief proces als uitgangspunt gebruikt. Bij procesgericht werken laat je de leerlingen een proces doormaken waarbij ze zich op het onderwerp kunnen oriënteren, het kunnen onderzoeken, ermee kunnen experimenteren tijdens de uitvoering en waarbij ruimte is om te reflecteren en te evalueren. Activiteiten in het Cultuurmenu moeten waar mogelijk aangeboden worden vanuit deze procesgerichte didactiek. Uiteraard bepaalt de ervaringsvorm (kunst maken of kunst beschouwen) in meerdere of mindere mate de toepasbaarheid van deze didactiek.

Op onderstaande afbeelding wordt deze manier van werken toegelicht.
Klik [hier](#) voor een theoretisch denkkader over procesgerichte didactiek.

Het creatief proces

DOOR

Marieke Hagemans, Intervisior Cultuureducatie Enschede
Monique Wijnker, Educatief medewerker Orkest van het Oosten
Marlies van Grootel, Educatief medewerker Roombeek Cultuurpark Educatie

2. De uitvoering van het aanbod

FASE 1 creatief proces: ORIËNTEREN

Deze fase kan voorafgaand aan de activiteit plaatsvinden of bij aanvang van de activiteit in de klas.

☆☆	★ ☆	★★
<p>Er is geen voorbereidend lesmateriaal of oriëntatiefase aan het begin van de activiteit.</p>	<p>De leerlingen worden in beperkte mate gestimuleerd tot verwondering, waarnemen en verbeelden.</p> <p>Voorkennis wordt in geringe mate geactiveerd en in beperkte mate kan het eigen gemaakt worden.</p>	<p>De leerlingen worden gestimuleerd om zich te verwonderen en nieuwsgierigheid wordt gewekt. Ze nemen waar met zoveel mogelijk zintuigen en gebruiken hun verbeelding. Hun voorkennis wordt geactiveerd.</p>

Wat doe jij met het aanbod met betrekking tot de oriëntatiefase en zou je dit nog kunnen uitbreiden?

Heb je meer informatie nodig over creatief denken en handelen?
Klik dan [hier](#) voor tips. Of meer informatie nodig over kritisch denken klik dan [hier](#).

FASE 2 creatief proces: ONDERZOEKEN

Deze fase kan voorafgaand aan de activiteit plaatsvinden of bij aanvang van de activiteit in de klas.

☆☆	★ ☆	★★
<p>Het aanbod wordt kant en klaar gepresenteerd en van leerlingen wordt niet verwacht dat ze vragen stellen.</p>	<p>De leerlingen worden in beperkte mate gestimuleerd tot brainstormen en uitproberen van technieken en/of vaardigheden. Begeleiding gebeurt grotendeels vragenderwijs en leerlingen worden uitgedaagd om zelf vragen te formuleren.</p>	<p>De leerlingen worden actief gestimuleerd tot brainstormen en/of schetsen, uitproberen, oefenen en experimenteren.</p> <p>Ze leren en oefenen technieken en vaardigheden. Ze worden uitgedaagd om vragen te stellen en de activiteit op verschillende manieren te interpreteren. Ook worden ze gestimuleerd om verschillende mogelijkheden te onderzoeken en deze kritisch te bekijken.</p>

Kan je toelichten hoe jij de onderzoeksfase aanpakt?

FASE 3 creatief proces: UITVOEREN

☆☆	★☆☆	★★★
De activiteit biedt geen ruimte aan de expressie van de individuele leerling.	De activiteit biedt ruimte aan de expressie van de individuele leerling.	De activiteit biedt ruimte aan de expressie van de individuele leerling, dit wordt actief gestimuleerd.

Wat doe jij om expressie actief te stimuleren?

FASE 4 creatief proces: EVALUEREN

☆☆	★☆☆	★★★
Aan het eind van de activiteit is er geen gelegenheid om te evalueren.	Aan het eind van de activiteit is er gelegenheid om te evalueren door middel van een gesloten vraag of werkvorm (bijv. duim omhoog, duim naar beneden) en/of over feitelijkheden (goed/fout vragen).	De activiteit wordt afgesloten met open vragen en/of werkvormen waarin leerlingen kunnen evalueren op hun belevingen, ervaringen en dat wat ze geleerd hebben.

Hoe evalueer jij doorgaans en pas jij tussentijdse reflectie toe?

Heb je meer informatie nodig over reflecteren en evalueren bij kunsteducatie? Klik dan [hier](#) voor tips.

3. De vaardigheden van de uitvoerder

n.v.t.

Deskundigheid		
☆☆	★ ☆	★★
De uitvoerder heeft geen aantoonbare en relevante opleiding en/of ervaring in de betreffende discipline.	De uitvoerder heeft geen aantoonbare en relevante opleiding, maar wel ervaring in de betreffende discipline.	De uitvoerder heeft aantoonbare en relevante opleiding en ervaring in de betreffende discipline.

Professionalisering		
☆☆	★ ☆	★★
De uitvoerder ontwikkelt zichzelf niet.	De uitvoerder gebruikt feedback van de opdrachtgever, collega's en/of leerkrachten om zichzelf te ontwikkelen.	De uitvoerder gebruikt feedback van de opdrachtgever, collega's en/of leerkrachten om zichzelf te ontwikkelen en volgt regelmatig trainingen om zichzelf te verbeteren.

Waarin zou je jezelf nog verder willen ontwikkelen?

3. De vaardigheden van de uitvoerder

Vermogen tot inspelen op het niveau van de leerlingen		
☆☆	★ ☆	★★
De uitvoerder houdt vast aan het format van de les/activiteit, ongeacht de groep die hij/zij voor zich heeft.	De uitvoerder is in enige mate in staat om aan te sluiten bij het niveau van de leerlingen.	De uitvoerder is goed in staat om aan te sluiten bij het niveau van de leerlingen en past de les hierop aan.

Wat doe jij om goed te kunnen aansluiten?

Vermogen om authentieke reacties te stimuleren		
☆☆	★ ☆	★★
De uitvoerder biedt leerlingen geen ruimte voor het uiten van gevoelens, spontaan taalgebruik, inbreng eigen kwaliteiten.	De uitvoerder biedt leerlingen enige ruimte voor het uiten van gevoelens, spontaan taalgebruik, inbreng eigen kwaliteiten.	De uitvoerder biedt een veilige omgeving waarin leerlingen worden gestimuleerd tot het uiten van gevoelens, spontaan taalgebruik, inbreng eigen kwaliteiten.

Wil je er iets over kwijt doe dat dan hier:

3. De vaardigheden van de uitvoerder

Pedagogische vaardigheden		
☆☆	★ ☆	★★
De uitvoerder heeft geen oog voor de sfeer en het gedrag van de groep.	De uitvoerder heeft enige bedrevenheid in het aanvoelen van de sfeer en het gedrag van de groep en is in staat daar enigszins op in te spelen.	De uitvoerder biedt een veilige leeromgeving, geeft leiding, kan een groep sturen, motiveren en enthousiasmeren. Heeft kennis van sociaal emotionele ontwikkeling en signaleert eventuele belemmeringen.

Wat is jouw manier om een groep te motiveren en enthousiasmeren?

Wij zijn blij dat je de kwaliteitsmonitor gebruikt hebt. Je kunt het document nu opslaan en desgewenst doorsturen voor een collegiaal reflectiegesprek.

Heb je nog vragen neem dan contact met ons op. Klik [hier](#) voor de contactgegevens. Tot slot vind je op de volgende pagina nog informatie over de werkwijze van het Cultuurmenu.

Afspraken met betrekking tot inschrijvingen (to-do-lijst)

Als een school een inschrijving heeft gedaan doorloop je de volgende stappen:

- Bij een nieuwe inschrijving: zet in de adminpagina van het Cultuurmenu binnen twee werkdagen de status van 'nieuw' naar 'geaccepteerd' (of indien nodig naar geannuleerd en geef daarbij een reden).
- Neem uiterlijk binnen twee weken contact op met de ICC'er/contactpersoon om data vast te leggen en eventuele afspraken te maken over maatwerk.
- Zet de gemaakte afspraken in het Cultuurmenu en wijzig de status van het aanbod van 'geaccepteerd' naar 'gepland'. Vanuit het Cultuurmenu wordt vervolgens automatisch een bevestigingsmail naar de school en naar de aanbieder gestuurd.
- Stuur aansluitend op de vorige stap een enthousiasmerende mail met voorbereidend lesmateriaal of de link die ernaar verwijst.
- Mail minimaal twee weken voor de uitvoering van de activiteit nogmaals de(link naar) voorbereidende lesbrief naar de ICC'er en de groepsleerkracht. Zodat de leerkracht en de leerlingen op de hoogte zijn en geënthousiasmeerd worden voor de activiteit.

Evaluëren van de activiteit

- Na de uitvoering wordt automatisch vanuit het Cultuurmenu de link naar het evaluatieformulier verstuurd. Vertel de leerkracht voorafgaand aan de activiteit dat er achteraf feedback wordt gevraagd en vraag of men hier samen met de leerlingen aandacht aan wil besteden, dus niet alleen cijfers geven, maar ook een toelichting.

En dan nog even dit...

- Wij onderschrijven de Fair Practice Code, de gedragscode voor ondernemen en werken in kunst, cultuur en creatieve industrie. Voor meer informatie klik [hier](#).
- Zorg dat je bij het bepalen van de prijs voor een eerlijke prijs/kwaliteitsverhouding kiest. Klik [hier](#) als je jouw tarief wilt berekenen.
- Bedenk bij het creëren uitvoeren van je aanbod ook aan duurzaamheid van bijv materialen.
- Communiceer duidelijk, betrouwbaar en transparant: Doe wat je zegt en zeg wat je doet.
- Wees actief in het vragen, geven en ontvangen van feedback.

Colofon

Kwaliteitsmonitor is een uitgave van Cultuureducatie Enschede

Fotografie Christina Bakuchava

Gesprekstoel 'Theater nabespreken met kinderen'

Nadieh Graumans-Tigchelaar

Lectoraat Kunsteducatie Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten

2020